

M.ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ (ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΙΚΑ):

Κύριε Πρόεδρε της ΓΣΕΕ κατ' αρχήν θα ήθελα να ευχαριστήσω το Διοικητικό Συμβούλιο της ΟΤΟΕ και όλους εσάς κυρίες και κύριοι για την πρόσκληση σε αυτή την ημερίδα την οποία νομίζω ότι θα δούμε εκ των πραγμάτων ότι είναι πάρα πολύ χρήσιμη διότι πρόκειται για ένα κορυφαίο θέμα της ελληνικής οικονομίας, την ασφάλιση των τραπεζοϋπαλλήλων που πάντα έχει διάφορες ευαισθησίες όπως διαπιστώνεται και από τις προηγούμενες ομιλίες και εν πάση περιπτώσει είναι ένα από τα μεγάλα θέματα, τις μεγάλες εκκρεμότητες του ασφαλιστικού πακέτου που πρέπει να ρυθμιστεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Εδώ πρέπει να πούμε ότι είναι καινοτόμες, διορατικές και υπεύθυνες οι προτάσεις της ηγεσίας της ΟΤΟΕ και θα έλεγα όλης της ΟΤΟΕ σε αντίθεση με άλλες εποχές, σπεύδω να πω διότι εμείς που έχουμε παρακολουθήσει για πολλές δεκαετίες τα θέματα θα μπορούμε να αξιολογούμε τις προτάσεις. Νομίζω ότι αυτή τη φορά η πρόταση είναι και ρεαλιστική και διορατική και καλύπτει πλήρως τα συμφέροντα και των εργαζομένων και των τραπεζών, διότι στόχος είναι να διασφαλιστεί και η συνέχιση και η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών τραπεζών στην ενιαία ευρωπαϊκή οικονομία και θα ήθελα να επιχειρήσω να συζητήσουμε αυτό το θέμα της πρότασης δηλαδή της ΟΤΟΕ μέσα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο δύο μεγάλων αξόνων ενεργειών που βρίσκονται αυτή τη στιγμή σε εξέλιξη.

Το πρώτο θέμα είναι η οργανωτική ανασυγκρότηση του τομέα της κοινωνικής ασφάλισης πάνω στο οποίο θα πατήσουν και θα εξαρτηθεί η οποιαδήποτε δυνατότητα υλοποίησης της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης στη χώρα μας και ο δεύτερος άξονας ενεργειών και αναζητήσεων αφορά τις βασικές κατευθύνσεις αυτής της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης. Ήδη ο Υπουργός μας ο κύριος Γιαννίσης προδιέγραψε τις βασικές αρχές και νομίζω ότι πρέπει να εντάξουμε σε αυτές τις βασικές αρχές τη συζήτηση για την ασφάλιση των τραπεζοϋπαλλήλων.

Στην τρέχουσα περίοδο το κυριότερο πρόβλημα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης είναι το οργανωτικό. Μακροπρόθεσμα, μετά το 2010, θα εμφανιστεί σε όλη του την ένταση το πρόβλημα φερεγγυότητας του συστήματος. Η επιχειρούμενη σήμερα οργανωτική ανασυγκρότηση του συστήματος αποτελεί την "αναγκαία συνθήκη" για την επιβίωσή του. Η "ικανή συνθήκη" όμως προϋποθέτει την ολοκλήρωση της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης.

Η οργανωτική ανασυγκρότηση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη την τελευταία δεκαετία με τη δημιουργία του νέου φορέα ασφάλισης των αγροτών, την ενοποίηση των ταμείων των αυτοαπασχολούμενων, καθώς και με την έναρξη της διαδικασίας οργανωτικού και λειτουργικού εκσυγχρονισμού του ΙΚΑ.

Στο ΙΚΑ δημιουργείται μια εκτεταμένη πληροφοριακή πλατφόρμα, το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του ΙΚΑ (ΟΠΣ-ΙΚΑ), το οποίο θα ολοκληρωθεί στις πρώτες 100 Μονάδες μέχρι τα μέσα του 2002 και στις υπόλοιπες 120 Μονάδες μέχρι το τέλος του 2002.

Μέσα στον επόμενο χρόνο θα αρχίσουν να φαίνονται τα πρώτα αποτελέσματα:

- περιορισμός δαπανών, με τον καλύτερο έλεγχο των δαπανών για συντάξεις και παροχές υγείας
- αύξηση των εσόδων, με τη δραστική μείωση της εισφοροδιαφυγής. Η δυνατότητα σύζευξης των "αρχείων εργοδοτών" του ΙΚΑ με τα αντίστοιχα του TAXIS, εκτιμάται ότι θα αποφέρουν τουλάχιστον 300 δισ. δρχ. επιπλέον έσοδα στον πρώτο χρόνο πλήρους λειτουργίας του νέου συστήματος
- δραστική αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών προς τους ασφαλισμένους
- παροχή υπηρεσιών μηχανογραφικής υποστήριξης (πληροφοριακή πλατφόρμα) για τα υπόλοιπα Ταμεία, εφόσον το επιθυμούν
- δυνατότητα οργάνωσης και λειτουργίας του νέου συστήματος επικουρικών συντάξεων με κεφαλαιοποίηση (παρακολούθηση ατομικού λογαριασμού, κατά ασφαλισμένο), εφόσον θεσπιστεί το σύστημα αυτό.

Επιπλέον, στα πλαίσια της αναδιοργάνωσης του τομέα της κοινωνικής ασφάλισης:

- έχει δημιουργηθεί η ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών, για τη διαχείριση της κινητής περιουσίας των Ταμείων
- ετοιμάζεται μια νέα Εταιρία Διαχείρισης Ακινήτων, με βάση τις διατάξεις του πρόσφατου νόμου 2778/1999, για τη διαχείριση της ακίνητης περιουσίας των Ταμείων.

Τα Συστήματα Συντάξεων αποτελούν γιγαντιαίους μηχανισμούς αναδιανομής εισοδήματος από τον εργαζόμενο πληθυσμό στους συνταξιούχους. Σε όλες τις σύγχρονες κοινωνίες, η συνολική κοινωνική οργάνωση (κρατικοί και ιδιωτικοί φορείς) για τις συντάξεις γήρατος στοχεύουν στην εξασφάλιση σε κάθε συνταξιούχο ενός εισοδήματος που να είναι: (1) συνεχές, (2) επαρκές, (3) σταθερής αγοραστικής αξίας, και (4) ικανό να διατηρήσει την κοινωνικοοικονομική θέση του συνταξιούχου σε σχέση με το τρέχον επίπεδο διαβίωσης της κοινωνίας. Τα εθνικά συστήματα συντάξεων διαφέρουν μεταξύ τους στην έμφαση που δίνουν για την ταυτόχρονη ικανοποίηση των παραπάνω τεσσάρων

προϋποθέσεων.

Οι δυσκολίες σχεδιασμού ενός τέτοιου συστήματος συντάξεων επιτείνονται από τις μακροοικονομικές απαιτήσεις για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιρροών του συστήματος στη συσσώρευση κεφαλαίου, στην οικονομική ανάπτυξη, στην απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα.

Οι παραπάνω παράμετροι εξετάζονται τώρα στις περισσότερες πρωτεύουσες της Ευρώπης, στα πλαίσια της αναμόρφωσης των εθνικών συστημάτων συντάξεων. Μόνο η Μεγ. Βρετανία και η Ολλανδία (καθώς και οι Η.Π.Α. στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού) έχουν ολοκληρώσει έγκαιρα τις σχετικές μεταρρυθμίσεις. Για τη χώρα μας, η αναδόμηση του συστήματος συντάξεων έχει ξεκινήσει με τις νομοθετικές αλλαγές της περιόδου 1992-93, συνεχίζεται με τις σημαντικές οργανωτικές βελτιώσεις της τρέχουσας περιόδου, και θα πρέπει να ολοκληρωθεί στα επόμενα δύο χρόνια.

Πάντως, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, και άσχετα από τις επιμέρους ρυθμίσεις, οι βασικές συνιστώσες των σχετικών σχεδιασμών κινούνται στους εξής άξονες:

Το Σύστημα της Κύριας Σύνταξης, θα παραμείνει στην ευθύνη του κράτους και θα λειτουργεί με βάση το διανεμητικό τρόπο χρηματοδότησης (Pay-As-You-Go).

Το Σύστημα των Επικουρικών Συντάξεων, θα νομοθετηθεί από την αρχή, θα βρίσκεται κάτω από την αυστηρή εποπτεία του Κράτους, αλλά θα επιτρέπει τη μεγαλύτερη διαχειριστική ανάμιξη των εργαζομένων και των εργοδοτών, οι οποίοι θα αναλάβουν και τη χρηματοδότηση με πλήρη κεφαλαιοποίηση.

Γ. Την εξασφάλιση Κατώτερης Σύνταξης, σε όσους δεν έχουν καθόλου ή έχουν ανεπαρκές ιστορικό αποδοχών, με χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό. Για τη χώρα μας, αυτό μπορεί να επιτευχθεί με επέκταση του υφιστάμενου συστήματος ΕΚΑΣ.

Δ. Συμπληρωματικές Παροχές Ιδιωτικής Ασφάλισης, με κατάλληλα φορολογικά κίνητρα, για τις μεσαίες και υψηλές εισοδηματικές ομάδες.

Από τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι τα νέα συστήματα συντάξεων που σχεδιάζονται στην Ευρώπη ή βρίσκονται σε διάφορες φάσεις υλοποίησης, θα συνεχίσουν να έχουν στον πυρήνα τους τα διανεμητικά κρατικά συστήματα συντάξεων, στα οποία θα προστεθούν τα αυτοδιοικούμενα (από εργοδότες και εργαζόμενους) επικουρικά συστήματα υπό την αυστηρή εποπτεία του Κράτους.

Η πλήρης κεφαλαιοποίηση των συστημάτων αυτών θα απαιτήσει την επαγγελματική διαχείριση των αποθεματικών τους - οι διαχειριστές αυτοί θα προέλθουν από τις Αγορές Κεφαλαίων. Και τέλος, οι ιδιώτες ασφαλιστές θα συνεχίσουν να συμπληρώνουν τις συνταξιοδοτικές παροχές για όσους ανήκουν στις ανώτερες εισοδηματικές κατηγορίες.

Όσον αφορά την κύρια σύνταξη, η κατεύθυνση των μεταρρυθμίσεων έγκειται στη δημιουργία συστημάτων που εγγυώνται την ίση μεταχείριση των ασφαλισμένων διαχρονικά, τόσο εντός της κάθε γενιάς ασφαλισμένων όσο και μεταξύ των διαδοχικών γενεών. Με άλλα λόγια, επιδιώκεται η θέσπιση των ιδίων προϋποθέσεων ασφάλισης και συνταξιοδότησης για όλο τον πληθυσμό. Ήδη, στην κατεύθυνση αυτή κινούνται οι νομοθετικές ρυθμίσεις της περιόδου 1992-1993.

Όσον αφορά την επικουρική σύνταξη, η κατεύθυνση των μεταρρυθμίσεων έγκειται στη θέσπιση κεφαλαιοποιητικών (fully funded) συστημάτων συντάξεων, τα οποία να εξασφαλίζουν ένα σημαντικό ποσοστό της τελικής συνταξιοδοτικής παροχής. Το μεγάλο πλεονέκτημα της εισαγωγής των κεφαλαιοποιητικών συστημάτων είναι ότι αφενός συμβάλλουν στη διατήρηση του επιπέδου των παροχών και αφετέρου οδηγούν μεσοπρόθεσμα στη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, με ευεργετικά αποτελέσματα στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

Το συνολικό "ποσοστό αναπλήρωσης" από την κύρια και επικουρική σύνταξη θα πρέπει να είναι 80%, όπως είναι διεθνώς παραδεκτό.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στις θετικές επιπτώσεις που θα έχει για την ελληνική οικονομία, η υιοθέτηση της πρότασης για την κεφαλαιοποίηση του συστήματος των επικουρικών συντάξεων, στα πλαίσια της επικείμενης ασφαλιστικής μεταρρύθμισης (πέραν των σταθερών πλεονεκτημάτων που αναφέρθηκαν παραπάνω). Εκτιμάται ότι μια τέτοια κορυφαία διαρθρωτική αλλαγή, πρώτον, θα μεταβάλλει άρδην τη στάση των διεθνών οργανισμών και των διεθνών κεφαλαιαγορών προς την ελληνική οικονομία, και δεύτερον, θα έχει άμεσες θετικές επιπτώσεις στην ελληνική κεφαλαιαγορά.

Ασφάλιση Τραπεζοϋπαλλήλων

Εντασσόμενη στο παραπάνω πλαίσιο, η πρόταση της ΟΤΟΕ για την ασφάλιση των τραπεζοϋπαλλήλων δείχνει διορατικότητα και ευθύνη.

Καταρχήν πρέπει να πούμε ότι οι περισσότεροι τραπεζοϋπάλληλοι είναι ήδη ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ. Υπάρχουν, όμως, και περίπου 26.000 υπάλληλοι τραπεζών (ΕΤΕ, Αγροτική, Ιονική, ΕΤΒΑ) και 17.000 συνταξιούχοι που ανήκουν σε ορισμένα ειδικά ταμεία των αντίστοιχων τραπεζών. Είναι σαφές, ότι οι ίδιοι οι τραπεζοϋπάλληλοι καθώς και οι ενδιαφερόμενες τράπεζες θα αποφασίσουν εάν επιθυμούν να ενταχθούν στο ΙΚΑ, για κύρια ασφάλιση. Αυτό που

πρέπει να προστεθεί είναι ότι στα κλιμάκια αμοιβών που κινούνται οι τραπεζοϋπάλληλοι των συγκεκριμένων τραπεζών, οι παροχές του ΙΚΑ για κύρια σύνταξη είναι ίσες ή μεγαλύτερες από αυτές που παρέχουν τα ειδικά ταμεία των τραπεζών.

Όσον αφορά την πρόταση για δημιουργία του Επικουρικού Ταμείου των Τραπεζών, η πρόταση αυτή εντάσσεται πλήρως στο πλαίσιο που αναπτύχθηκε παραπάνω, και επιτρέπει στις επιμέρους τράπεζες να διαφοροποιούν τις επικουρικές παροχές, ανάλογα με τις δυνατότητές τους.

Εξίσου σημαντικό θέμα είναι η απαλλαγή του νομικού προσώπου των τραπεζών από τις πρόσθετες επιβαρύνσεις των ασφαλιστικών τους ταμείων. Η διεθνής πρακτική κινείται στην ίδια κατεύθυνση και, νομίζω, ότι και οι εργαζόμενοι στις τράπεζες θα έπρεπε να είναι οι πρώτοι ενδιαφερόμενοι για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών τραπεζών.